

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

EFTA JÄRELEVALVEAMET

EFTA JÄRELEVALVEAMETI OTSUS

nr 305/04/COL,

1. Detsember 2004,

millega neljakümne kaheksandat korda muudetakse riigiabi käsitlevaid menetlus- ja sisulisi eeskirju, muutes 16. peatükki (raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antav abi) ning asjakohaste meetmete ettepanek

EFTA JÄRELEVALVEAMET,

VÖTTES ARVESSE EMP lepingut, ⁽¹⁾ eriti selle artikleid 61–63 ning 26. protokolli,

VÖTTES ARVESSE EFTA riikide vahel järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud lepingut, ⁽²⁾ eriti selle artiklit 24, artikli 5 lõike 2 punkti b ning 3. protokolli I osa artiklit 1 ja 3. protokolli II osa artikleid 18 ja 19, ⁽³⁾

ARVESTADES, et järelevalve- ja kohtulepingu kohaselt peab EFTA järelevalveamet jõustama EMP lepingu riigiabi käsitlevad sätted,

ARVESTADES, et järelevalve- ja kohtulepingu artikli 5 lõike 2 punkti b kohaselt annab EFTA järelevalveamet välja teatise või suunised EMP lepingus käsitletavate küsimuste kohta, kui see on kõnealuses lepingus või järelevalve- ja kohtulepingus selgesõnaliselt sätestatud või kui EFTA järelevalveamet peab seda vajalikuks,

MEENUTADES 19. jaanuaril 1994 EFTA järelevalveameti vastu võetud riigiabi käsitlevaid menetlus- ja sisulisi eeskirju, ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Edaspidi "EMP leping".

⁽²⁾ Edaspidi "järelevalve- ja kohtuleping".

⁽³⁾ Järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokoll, muudetud EFTA riikide poolt 10. detsembril 2001. muudatustega kaasati 3. protokolli nõukogu 22. märtsi 1999 määrus (EÜ) 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks); muudatused jõustusid 28. augustil 2003.

⁽⁴⁾ Suunised Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklite 61 ja 62 ning järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokolli kohaldamiseks ja tõlgendamiseks, vastu võetud ja avaldatud EFTA järelevalveameti poolt 19. jaanuaril 1994, EÜT L 231, 3.9.1994, lk 1 ja EMP lisa nr 32, viimati muudetud järelevalveameti 14. juuli 2004 otsusega 195/04/COL, mida ei ole veel avaldatud. Edaspidi "riigiabi suunised".

ARVESTADES, et Euroopa Komisjon avaldas 1. oktoobril 2004 uue teatise, milles käsitletakse ühenduse suuniseid raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ning asjakohaste meetmete ettepanekut vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikele 1,⁽¹⁾

ARVESTADES, et see teatis on kohaldatav Euroopa Majanduspiirkonnas,

ARVESTADES, et kogu Euroopa Majanduspiirkonnas tuleb tagada EMP riigiabi eeskirjade ühtne kohaldamine,

ARVESTADES, et EMP lepingu XV lisa lõpus oleva jaotise "ÜLDSÄTTED" II punkti kohaselt võtab EFTA järelevalveamet pärast Euroopa Komisjoniga konsulteerimist vastu Euroopa Komisjoni poolt vastuvõetud õigusaktidele vastavad õigusaktid,

OLLES konsulteerinud Euroopa Komisjoniga,

TULETADES MEELDE, et 3. veebruari 2004. aasta mitmepoolsel kohtumisel konsulteeris EFTA järelevalveamet sellel teemal EFTA riikidega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

1. Riigiabi suuniste 16. peatükki muudetakse, asendades praeguse 16. peatüki käesoleva otsuse lisa oleva tekstiga. Pannakse ette asjakohased meetmed, mis on esitatud käesoleva otsuse lisa.
2. EFTA riike teavitatakse kirjaga, millele lisatakse käesoleva otsuse ja selle lisa koopiad. EFTA riigid peavad kinnitama oma nõusolekut asjakohaste meetmetega oma allkirjaga ühe kuu jooksul kõnealuse kirja kättesaamisest. EFTA riigid peavad uusi suuniseid järgima hiljemalt 1. juunist 2005.
3. Euroopa Majanduspiirkonna lepingu 27. protokolli punkti d kohaselt teavitatakse Euroopa Komisjoni, edastades käesoleva otsuse ja selle lisa koopiad.
4. Käesolev otsus ja selle lisa avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja selle EMP lisa.
5. Kui EFTA riigid kiidavad asjakohaste meetmete ettepaneku heaks, avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* EMP osas ja selle EMP lisa kokkuvõtlik teadaanne.
6. Ingliskeelne otsus on autentne.
7. Käesolev otsus on adresseeritud Norrale, Islandile ja Liechtensteinile.

Brüssel, 1. detsember 2004

EFTA järelevalveameti nimel

president
Hannes HAFSTEIN

kolleegiumi liige
Einar M. BULL

⁽¹⁾ Komisjoni teatis, milles käsitletakse ühenduse suuniseid raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT C 244, 1.10.2004, lk 2).

LISA

"16. ABI RASKUSTES OLEVATE ÄRIÜHINGUTE PÄÄSTMISEKS JA ÜMBERKORRALDAMISEKS⁽¹⁾**16.1. Sissejuhatus**

- (1) EFTA järelevalveamet (edaspidi "järelevalveamet") võttis 1994. aastal vastu oma esimesed suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta.⁽²⁾ Suuniste uus versioon võeti vastu 1999. aastal.⁽³⁾
- (2) Käesolevas versioonis, mis põhineb varasematel versioonidel, soovib järelevalveamet mitmetel põhjustel⁽⁴⁾ teha muudatusi ja lisada selgust.
- (3) Ebatõhusate firmade lahkumine on turu toimimise tavapärase osa. Ei saa kujuneda reeglilik, et raskustesse sattunud ettevõtte päästab riik. Päästmis- ja ümberkorraldamistegevuseks antud abi on toonud endaga kõige vastuolulisemad riigiabi juhtumid ning see kuulub kõige moonutatavamalt liiki riigiabi hulka. Seega tuleks reeglina järgida EMP lepingus sätestatud riigiabi andmise keelu üldpõhimõtet ja piirata sellest tehtavaid erandeid.
- (4) Tuleb järgida ühekordse abi põhimõtet, et vältida ettevõtete kunstlikku elushoidmist korduva päästmis- ja ümberkorraldusabi teel.
- (5) 1999. aasta suunistes tehakse vahet päästmisabi ja ümberkorraldusabi vahel, määratledes päästmisabi ajutise abina, mille eesmärk on hoida raskustes olevat äriühingut pinnal seni, kuni ümberkorraldus- ja/või likvideerimiskava on välja töötatud. Põhimõtteliselt ei tohtinud selles järgus rakendada mingeid riigiabi toel rahastatavaid ümberkorraldusmeetmeid. Siiski on päästmisabi ja ümberkorraldusabi selline range eristamine toonud kaasa raskusi. Raskustesse sattunud äriühingutel võib tekkida vajadus võtta kiireid struktuurimeetmeid, et peatada või vähendada finantsseisundi halvenemist päästmise faasis. Käesolevates suunistes laiendatakse seetõttu "päästmisabi" mõistet, võimaldamaks toetusesaajal võtta kiireid meetmeid, sealhulgas isegi struktuurimeetmeid, nagu filiaali kohene sulgemine või muu kahjumit tekitavast tegevusest loobumine. Arvestades sellise abi kiireloomulisust, tuleb EFTA riikidele anda võimalus kasutada heakskiidu saamiseks lihtsustatud menetlust.
- (6) Ümberkorraldusabi puhul jätkati 1999. aasta suunistes, toetudes 1994. aasta suunistele, toetusesaajalt olulise panuse nõudmist ümberkorraldustesse. Käesoleva läbivaatamise raames on asjakohane kinnitada veel kord põhimõtet, et panus peab olema reaalne ega tohi hõlmata abi. Toetusesaaja panusel on kahene eesmärk: ühelt poolt näitab see, et turg (omanikud, kreditorid) usub, et mõistliku aja jooksul on võimalik elujõulisus taastada. Teisalt tagatakse sellega, et ümberkorraldusabi piirdub miinimumiga, mis on vajalik elujõulisuse taastamiseks, vältides samas konkurentsi moonutamist. Sellega seoses nõuab järelevalveamet tasakaalustavaid meetmeid, et vähendada mõju konkurentsile.
- (7) Päästmis- ja ümberkorraldusabi andmist raskustesse sattunud ettevõtetele võib lugeda õiguspäraseks vaid teatavatel tingimustel. Seda võib näiteks põhjendada sotsiaal- või regionaalpoliitiliste kaalutlustega, vajadusega võtta arvesse väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEd) positiivset mõju majandusele või erandjuhul sellega, et soovitakse säilitada turu konkurentsipõhimõtetele vastavat ülesehitust, kui äriühingute turult kadumine võiks tekitada monopoolse või raske oligopoolse olukorra. Teisalt ei ole õigustatud selliste ettevõtete kunstlik elushoidmine, mis tegutsevad sektoris, mis oma ülesehituse tõttu on pikaajalise liigse tootmisvõimsusega, või mis suudavad püsida vaid riigi korduva sekkumise toel.

⁽¹⁾ Käesolev peatükk vastab ühenduse suunistele raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT C 244, 1.10.2004, lk 1).

⁽²⁾ Vastuvõetud 19. jaanuaril 1994, avaldatud EÜT L 231, 3.9.1994 ja sama kuupäeva EMP lisas nr 32.

⁽³⁾ Vastuvõetud 16. detsembril 1999, avaldatud EÜT L 274, 26.10.2000 ja sama kuupäeva EMP lisas nr 48.

⁽⁴⁾ Komisjon märkis vastavas teatises, et päästmise ja restruktureerimisega seotud abist tingitud moonutuste täpsem kontrollimine tundub olevat õigustatud, pidades silmas 23. ja 24. märtsi 2001 Stockholmis ning 15. ja 16. märtsi 2002 Barcelonas kohtunud Euroopa Ülemkogu otsuseid, kus liikmesriike kutsuti üles jätkama riigiabi vähendamist väljendatuna protsendina sisemajanduse kogutoodangust, suunates seda enam ühiste horisontaalsete eesmärkide, sealhulgas ühtekuuluvuseesmärkide saavutamisele. See on samuti kooskõlas 23. ja 24. märtsi 2000 Lissaboni Euroopa Ülemkogu otsustega, mille sihiks on Euroopa majanduse konkurentsivõime tõstmine.

16.2. Mõisted ja suuniste kohaldamisala ning seos muude riigiabi käsitlevate tekstidega

16.2.1. Raskustes oleva äriühingu tähendus

- (8) EMPis puudub raskustes oleva äriühingu mõiste. Käesolevate suuniste tähenduses peab järelevalveamet äriühingut raskustes olevaks siis, kui see ei suuda kas oma või omanikelt/osanikelt/aktsionäridelt või krediidiandjatelt saadud vahenditega peatada kahjumit, mis ametivõimude sekkumiseta viiks lühema või keskmise ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni.
- (9) Põhimõtteliselt loetakse mis tahes suurusega äriühingut käesolevate suuniste tähenduses raskustes olevaks järgmistel asjaoludel:
- a) kui on tegemist piiratud vastutusega äriühinguga, ⁽⁵⁾ kes on kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist ⁽⁶⁾ ja üle veerandi sellest kapitalist viimase 12 kuu jooksul; või
- b) kui on tegemist äriühinguga, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus äriühingu võlgade eest, ⁽⁷⁾ ja kes on vastavalt raamatupidamisaruannetele kaotanud üle poole oma kapitalist, kusjuures üle veerandi sellest viimase 12 kuu jooksul; või
- c) kui asjaomane äriühing liigist olenemata vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele.
- (10) Isegi kui ei esine ühtegi punktis 9 loetletud tingimust, võib äriühingu siiski lugeda raskustes olevaks, eriti juhul kui eksisteerivad tavapärased raskustes oleva äriühingu tunnused, näiteks suurenev kahjum, vähenev käive, kasvav laoseis, ülevõimsus, kahanev rahakäive, kasvav võlg, suurenevad intressinõuded ning vähenev või puuduv varade puhasväärtus. Halvemal juhul võib äriühing juba olla maksejõuetu või siseriikliku õiguse kohaselt võidakse selle suhtes nõuda kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamist. Nimetatud juhul kohaldatakse neid suunisteid igasuguse antava abi suhtes, mis võimaldab jätkata äriühingu tegevust. Igal juhul on raskustes olev äriühing abikõlblik ainult siis, kui on kindlaks tehtud, et teda ei saa saneerida oma või omanikelt/osanikelt või turuallikatest saadavate vahenditega.
- (11) Käesolevate suuniste tähenduses ei ole vastasutatud äriühing päästmis- või ümberkorraldamisabikõlblik isegi sel juhul, kui tema esialgne finantsseisund on ebakindel. See kehtib näiteks selliste juhtumite korral, kui uus äriühing tekib eelmise äriühingu likvideerimisel või võtab sellise äriühingu varad üle. Põhimõtteliselt loetakse äriühingut vastasutatuks esimese 3 aasta jooksul pärast tegevuse alustamist vastavas valdkonnas. Alles pärast seda on ta päästmis- või ümberkorraldamisabikõlblik järgmistel tingimustel:
- a) ta vastab käesolevates suunistes esitatud raskustes oleva äriühingu mõistele ja
- b) ta ei moodusta suurema kontserni osa, ⁽⁸⁾ välja arvatud punktis 12 sätestatud tingimustel.
- (12) Suuremasse kontserni kuuluv või selle poolt ülevõetav äriühing ei ole tavaliselt päästmis- või ümberkorraldamisabikõlblik, välja arvatud juhul, kui suudetakse näidata, et raskused on äriühingusisesed ega tulene kontserni omavolilisest kulude paigutusest ning on nii tõsised, et kontsern ei saa neist ise üle. Kui raskustes olev äriühing loob tütarettevõtte, loetakse tütarettevõtet koos teda kontrolliva raskustes oleva äriühinguga kontserniks ning ta võib saada abi käesolevas punktis sätestatud tingimustel.

⁽⁵⁾ See viitab eelkõige nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiivi 78/660/EMÜ (EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11) artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus nimetatud äriühingu liikidele; viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/51/EÜ (ELT L 178, 17.7.2003, lk 16), mis on liidetud Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XXII lisa punkti 4 ühiskomitee 5. detsembri 2003. aasta otsusega 176/2003 (ELT L 88, 25.3.2004, lk 53 ja EMP lisa nr 15, 25.3.2004, lk 14).

⁽⁶⁾ Sarnaselt nõukogu 13. detsembri 1976 teise direktiivi 77/91/EMÜ (EÜT L 26, 31.1.1977, lk 1) sätetega, mida viimati muudeti 2003. aasta ELi ühinemisaktiga. EMP laienemislepinguga liidetud Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XXII lisa punkti 2.

⁽⁷⁾ See viitab eelkõige direktiivi 78/660/EMÜ (EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11) artikli 1 lõike 1 teises lõigus nimetatud äriühingu liike, viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/51/EÜ (EÜT L 178, 17.7.2003, lk 16), liidetud Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XXII lisa punkti 4 ühiskomitee 5. detsembri 2003. aasta otsusega 176/2003 (ELT L 88, 25.3.2004, lk 53 ja EMP lisa nr 15, 25.3.2004, lk 14).

⁽⁸⁾ Määratlemaks, kas äriühing on iseseisev või moodustab kontserni osa, võetakse arvesse kriteeriume, mis on sätestatud komisjoni määruse (EÜ) nr 68/2001 I lisas (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 20), muudetud määrusega (EÜ) nr 363/2004 (ELT L 63, 28.2.2004, lk 20), liidetud Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XV lisa punkti 1 alapunkti d ühiskomitee 25. septembri 2004. aasta otsusega 131/2004 (ELT L 64, 10.3.2005, lk 67).

16.2.2. Päästmis- ja ümberkorraldamisabi mõiste

- (13) Päästmisabi ja ümberkorraldamisabi kohta kehtivad samad suunised, sest mõlemal juhul peavad ametivõimud tegelema raskustes oleva äriühinguga ning päästmine ja ümberkorraldamine on sageli ühe toiminguga kaks osa, isegi kui nendega on seotud erinevad protsessid.
- (14) Päästmisabi on oma laadilt ajutine ja tagastatav abi. Selle esmaeesmärk on hoida raskustes olevat äriühingut pinnal seni, kuni ümberkorraldus- või likvideerimiskava on välja töötatud. Üldpõhimõtte kohaselt võimaldab päästmisabi toetada ajutiselt äriühingut, kelle finantsseisund on tõsiselt halvenenud, mis väljendub terava likviidsuskriisi või tehnilise maksuvõimetusena. Selline ajutine abi peab andma aega analüüsida asjaolusid, mis olid raskuste põhjuseks, ning võimaldama välja töötada asjakohase plaani nende raskuste leevendamiseks. Päästmisabi peab olema piiratud vajaliku miinimumini. Teisisõnu, päästmisabi pakub raskustes olevatele äriühingule lühiajalist kergendust, mis ei ole pikem kui kuus kuud. Abi peab olema tagastatav likviidsustoetuse laenugarantiide või laenudena, mille intress on vähemalt võrreldav heas majanduslikus olukorras olevatelt äriühingutelt võetava intressiga ja eelkõige järelevalveameti poolt vastuvõetud viiteintressiga. Struktuurimeetmeid, mis ei vaja kohest tegevust, näiteks riigi hüvitamatut ja automaatset osalust äriühingus oma vahenditega, ei saa rahastada päästmisabi kaudu.
- (15) Kui ümberkorraldus- või likvideerimiskava, mille tarvis abi on taotletud, on koostatud ja rakendatud, loetakse igasugust edasist abi ümberkorraldusabiks. Viivitamata kahjumi peatamiseks võetavatele meetmetele, sealhulgas struktuurimeetmetele (näiteks kohene loobumine kahjumi tekitavast tegevusvaldkonnast), võib anda päästmisabi jaotises 16.3.1 (individuaalne abi) ja 16.4.3 (abikavad) sätestatud tingimustel. Kui tegemist ei ole jaotises 16.3.1.2 sätestatud lihtsustatud menetlusega, peab EFTA riik näitama, et selliste struktuurimeetmete kohene võtmine on vajalik. Tavaliselt ei saa päästmisabi kasutada finantsiliseks ümberkujundamiseks.
- (16) Ümberkorraldamine seevastu on realistlik, ühtne ja laiaulatuslik kava, mille eesmärk on äriühingu elujõulisuse taastamine pikaks ajaks. Ümberkorraldamine hõlmab tavaliselt üht või mitut järgmist elementi: äriühingu tegevuse reorganiseerimine ja ratsionaalsemaks muutmine, milles tavaliselt sisaldub kahjumi tekitavast tegevusest loobumine, sellise olemasoleva tegevuse ümberkorraldamine, mida saab uuesti konkurentsivõimeliseks muuta, ning võimalik tegevuse mitmekesistamine uue ja elujõulisema tegevuse suunas. Füüsilise ümberkorraldamisega peab tavaliselt kaasnema rahaline ümberkorraldamine (kapitalisüstid, võla vähendamine). Käesolevate suuniste kohaldamisalasse kuuluv ümberkorraldamine ei saa siiski piirduda üksnes finantsabiga varasema kahjumi korvamiseks ja jätta kahjumi põhjused puutumata.

16.2.3. Rakendusala

- (17) Käesolevaid suuniseid kohaldatakse kõikide sektorite äriühingute suhtes, mida reguleeritakse EMP lepinguga ja mida järelevalve kontrollib vastavalt EMP lepingu artiklile 62, ilma et see piiraks asjaomasesse sektorisse kuuluvate raskustes olevate äriühingutega seotud eeskirjade⁽⁹⁾ kohaldamist.

16.2.4. Kokkusobivus ühisturuga

- (18) Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikli 61 lõiget 2 ja 3 sätestatakse, et artikli 61 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluv abi loetakse kokkusobivaks ühisturuga. Välja arvatud abi, mis ette nähtud artikli 61 lõikes 2, eelkõige seoses loodusõnnetuste või erandlike juhtumitega, ja mida siin ei käsitleta, on raskustes olevate äriühingute päästmiseks või ümberkorraldamiseks antava abi ühisturuga kokkusobivuse ainus alus artikli 61 lõike 3 punkt c. Selle sätte põhjal on järelevalveametil volitus lubada "teatava majandustegevuse (...) arengu hõlbustamiseks antavat abi, kui see ei kahjusta kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus ühiste huvidega". Eelkõige võib abi olla vajalik turuga seotud ebaõnnestumistest tingitud erinevuste vähendamiseks või majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tagamiseks.
- (19) Kui raskustes oleva äriühingu eksistents on sattunud ohtu, ei saa seda kasutada muude poliitiliste eesmärkide saavutamise vahendina, enne kui tema elujõulisus on tagatud. Järelkult võib järelevalveameti arvates abi raskustes olevatele äriühingutele edendada majandustegevuse arengut, kahjustamata kaubandust määral, mis on vastuolus EMP huvidega, kui täidetakse käesolevates suunistes kehtestatud tingimusi. Kui päästetavad või ümberkorraldatavad äriühingud paiknevad abistatavates piirkondades, võtab järelevalveamet punktide 54–55 kohaselt arvesse EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktides a ja c nimetatud piirkondlikke kaalutlusi.
- (20) Järelevalveamet pöörab erilist tähelepanu vajadusele takistada käesolevate suuniste kasutamist selleks, et hoida kõrvale olemasolevates raamprogrammides ja suunistes sätestatud põhimõtetest.
- (21) Päästmis- või ümberkorraldamisabi hindamist ei tohiks mõjutada muutused abistatava ettevõtte omandisuhetes.

⁽⁹⁾ Sellealased erieeskirjad kehtivad lennundussektoris. Vaata käesolevate suuniste 30. peatükki.

16.2.5. Varasema ebaseadusliku abi saajad

- (22) Kui raskustes olev äriühing on varem saanud ebaseaduslikku abi, mille suhtes järelevalveamet on teinud negatiivse otsuse koos sissenõudekorraldusega ning tagastamist ei ole toimunud vastavalt EFTA riikide vahelise järelevalveameti ja kohtuorgani loomise lepingu (edaspidi "järelevalve ja kohtu leping")⁽¹⁰⁾ 3. protokollil II osa artiklile 14, võetakse samale ettevõttele päästmis- ja ümberkorraldamisabi andmise üle otsustamisel arvesse esiteks vana ja uue abi kumulatiivset mõju ning teiseks tõsiasja, et vana abi ei ole tagasi makstud.⁽¹¹⁾

16.3. Järelevalveametile eraldi teatatud päästmis- ja/või ümberkorraldamisabi lubamise üldised tingimused

- (23) Käesolev peatükk käsitleb üksnes individuaalseid järelevalveametile teatatud abimeetmeid. Teatavatel tingimustel võib järelevalveamet lubada ka päästmis- või ümberkorraldamiskavasid: need tingimused on esitatud peatükis 16.4.

16.3.1. Päästmisabi

16.3.1.1. Tingimused

- (24) Et järelevalveamet punktis 14 määratletud päästmisabi heaks kiidaks, peab see vastama järgmistele tingimustele:
- a) abi peab moodustuma likviidsustoetusest laenugarantiide või laenudena;⁽¹²⁾ mõlemal juhul tuleb laenult võtta intressi, mis on vähemalt võrreldav heas majanduslikus olukorras olevatelt äriühingutelt võetava intressiga ja eelkõige järelevalveameti poolt vastuvõetud viiteintressiga; kõik laenud tuleb tagasi maksta ja kõik garantiid peavad lõppema mitte hiljem kui kuus kuud pärast esimese väljamakse tegemist äriühingule;
 - b) abi peab olema põhjendatud tõsiste sotsiaalsete raskustega ja sellel ei tohi olla lubamatut kahjulikku kõrvalmõju teistele EMP lepingu osalisriikidele;
 - c) abimeetmetest teatamisega peab kaasnema EFTA riigi kohustus edastada järelevalveametile hiljemalt kuus kuud pärast päästmisabimeetme lubamist ümberkorralduskava või likvideerimiskava või laenu täieliku tagasimaksmise kohta ja/või garantii lõppemise kohta; teatamata abi korral peab EFTA riik edastama ümberkorraldamiskava või likvideerimiskava või tõendi laenu täieliku tagasimaksmise kohta ja/või garantii lõppemise kohta hiljemalt kuus kuud pärast selle meetme esmakordset rakendamist;
 - d) abi peab olema piiratud summaga, mis on vajalik äriühingu tegevuse jätkamiseks ajavahemikul, milleks abi on lubatud. See summa võib hõlmata abi kiireloomulisteks struktuurimeetmeteks vastavalt punktile 15. Tarvilik summa peab põhinema kahjumis äriühingu likviidsusvajadustel. Summa kindlaksmääramisel võetakse arvesse lisas toodud valemi rakendamise tulemusi. Arvutuse tulemust ületav päästmisabi peab olema nõuetekohaselt selgitatud;
 - e) pidama kinni jaotises 16.3.3 sätestatud ühekordse abi tingimusest.

⁽¹⁰⁾ EFTA riikide vahel järelevalveameti ja kohtu asutamise kohta sõlmitud leping (järelevalve- ja kohtuleping) (EÜT L 344, 31.12.1994, lk 1).

⁽¹¹⁾ Juhtum C-355/95 P: *Textilwerke Deggendorf v komisjon ja teised* [1997] ECR I-2549.

⁽¹²⁾ Erandi võib teha pangandussektoris antava päästmisabi puhul, et kõnealune krediitiasutus võiks ajutiselt jätkata pangandustegevust vastavalt usaldatavuse järelevalvet käsitlevatele jõus olevatele õigusaktidele (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/12/EÜ (EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1), liidetud Euroopa Majanduspiirkonna lepingu IX lisa punkti 14 ühiskomitee 1. oktoobri 2001 otsusega 15/2001 (EÜT L 117, 26.4.2001, lk 13, ja EMP lisa nr 22, 26.4.2001, lk 8)). Abi, mida ei anta punkti a tingimustele vastava laenu või laenugarantii kujul, peab igal juhul vastama päästmisabi üldpõhimõtetele ning see ei saa koosneda rahalistest struktuurimeetmetest, mis on seotud panga omavahenditega. Iga muud tüüpi abi, mis antakse punkti a tingimustele vastava laenu või laenugarantii kujul, võetakse arvesse siis, kui uuritakse ümberkorraldamiskava alusel võetavaid tasakaalustavaid meetmeid vastavalt punktidele 37–41.

- (25) Kui EFTA riik on esitanud ümberkorralduskava kuue kuu jooksul kasutamist väljaandmise kuupäevast arvates, või teatamata abi puhul meetme rakendamisest arvates, pikendatakse laenu tagastamise või garantii lõpetamise tähtaega kuni järelevalveamet langetab kava kohta oma otsuse, kui järelevalveamet ei otsusta, et pikendamine ei ole õigustatud.
- (26) Ilma et see piiraks järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokoll II osa artikli 23 kohaldamist ja EFTA kohtusse kaebamise võimalust vastavalt järelevalve ja kohtu lepingu 3. protokoll I osa artikli 1 lõike 2 teisele lõigule, algatab järelevalveamet järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokoll I osa artikli 1 lõike 2 alusel menetluse, kui EFTA riik ei edasta:
- a) usaldusväärset ja põhjendatud ümberkorraldamiskava või likvideerimiskava või
- b) kinnitust, et laen on täielikult tagasi makstud ja/või garantii on lõpetatud enne kuuekuise tähtaja lõppemist.
- (27) Järelevalveamet võib algatada menetluse, ilma et see piiraks järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokoll II osa artikli 23 kohaldamist ja EFTA kohtusse kaebamise võimalust vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokoll I osa artikli 1 lõike 2 teisele lõigule, kui ta leiab, et laenu või garantiid on väärt kasutatud, või kui pärast kuuekuise tähtaja lõppemist ei ole laenu mitte tagasimaksmine enam õigustatud.
- (28) Päästmisabi heakskiitmine ei tähenda tingimata ümberkorraldamiskava alusel antava abi heakskiitmist; sellist abi tuleb hinnata eraldi.

16.3.1.2. Lihtsustatud kord

- (29) Võimaluse korral püüab järelevalveamet ühe kuu jooksul langetada otsuse päästmisabi kohta, mis täidab kõik jaotises 16.3.1.1 toodud tingimused ja järgmised kumuleeruvad nõuded:
- a) asjaomane äriühing vastab vähemalt ühele punktis 9 osutatud kolmest kriteeriumist;
- b) päästmisabi piirdub lisas toodud valimi rakendamise tingimustega ega ületa 10 miljonit eurot.

16.3.2. Ümberkorraldamisabi

16.3.2.1. Üldpõhimõtte

- (30) Ümberkorraldamisabi tekitab erilisi konkurentsiga seotud probleeme, sest see võib suunata ebaõiglase osa struktuurilise kohandusega seotud koormast ning sellega kaasnevatest sotsiaalsetest ja majanduslikest probleemidest teistele abi mittedaavatele tootjatele ning teistele EMP lepingu osalisriikidele. Üldpõhimõtte järgi tuleks seetõttu lubada anda ümberkorraldamisabi ainult sel juhul, kui on võimalik näidata, et see ei ole vastuolus EMP huviga. See on võimalik ainult sel juhul, kui abi vastab rangetele kriteeriumidele ja kui kõik konkurentsimoonutused hüvitatakse äriühingu tegevuse jätkumisest tuleneva kasuga (nt kui on selge, et äriühingu tegevuse lõppemisest johtuvate koondamiste netomõju koos tarnijatele avaldatava mõjuga teravdaks tööhõiveprobleeme, või erandlikult, kui äriühingu turult kadumine võib põhjustada monopoolse või raske oligopoolse olukorra) ja kui põhimõtteliselt on konkurentide jaoks olemas piisavad tasakaalustavad meetmed.

16.3.2.2. Abi lubamise tingimused

- (31) Kui abistatavaid piirkondi ja VKEsid käsitlevatest erisätetest ei tulene teisiti (vt punktid 54, 55, 56 ja 58), kiidab järelevalveamet abi heaks ainult järgmistel tingimustel:

Äriühingu abikõlblikkus

- (32) Äriühingut peab saama lugeda raskustes olevaks käesolevate suuniste tähenduses (vt punktid 8–12).

Pikaajalise elujõulisuse taastamine

- (33) Abi andmise tingimus on ümberkorraldamiskava rakendamine, mille järelevalveamet kinnitab iga abimeetme puhul eraldi, välja arvatud VKEdel juhul vastavalt jaotisele 16.3.2.5.
- (34) Ümberkorraldamiskava, mille kestus peab olema võimalikult lühike, peab mõistliku aja jooksul ning tulevaste tegevuseeldustega seotud realistlike oletuste alusel taastama äriühingu pikaajalise elujõulisuse. Ümberkorraldamisabi peab seetõttu olema seotud elujõulise ümberkorraldamiskavaga, mida asjaomane EFTA riik kohustub rakedama. Järelevalveametile tuleb esitada üksikasjalik kava, mis peab eelkõige sisaldama turuülevaadet. Elujõulisuse paranemine peab tulenema peamiselt ümberkorraldamiskavas sisalduvatest sisemistest meetmetest, see võib põhineda välistel teguritel, nagu hindade ja nõudluse erinevused, mida äriühing ise eriti mõjutada ei saa, ainult sel juhul, kui turu arengu kohta tehtud oletused on üldtunnustatud. Ümberkorraldamine peab sisaldama sellise tegevuse lõpetamist, mis isegi pärast ümberkorraldamist oleks kahjumlik.
- (35) Ümberkorraldamiskavas tuleb kirjeldada raskusteni viinud asjaolusid, andes sellega aluse soovitatud meetmete asjakohasuse hindamiseks. Ümberkorraldamiskavas tuleb muu hulgas arvesse võtta nõudmise ja pakkumise praegust olukorda ning tulevikuväljavaateid asjaomasel tooteturul vastavalt stsenaariumidele, mis põhinevad optimistlikel, pessimistlikel ja vahepealsetel oletustel ning äriühingu konkreetsetel, tugevatel ja nõrkadel külgedel. See kava peaks võimaldama äriühingul areneda uue struktuuri suunas, mis pakub pikaajalise elujõulisuse väljavaateid ning aitab äriühingul jalule tõusta.
- (36) Kava peab tooma kaasa sellise pöörde, mis võimaldaks äriühingul pärast ümberkorraldamise lõppemist kõik kulud ise kanda, kaasa arvatud amortisatsioon- ja finantseerimiskulud. Ümberkorraldatud äriühingu eeldatav kapitalitasuvus peab olema küllaldane võimaldamaks tal turul omal jõul konkureerida. Kui äriühingu raskused tulenevad tõsisest puudusest ettevõtte juhtimissüsteemis, tuleb teha tarvilikud kohandused.

Põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimine

- (37) Et vähendada nii palju kui võimalik negatiivset mõju kaubandustingimustele ning kindlustada positiivsete mõjude ülekaal, tuleb võtta tasakaalustavad meetmed. Vastasel juhul tuleb abi lugeda "ühiste huvidega vastuolus olevaks" ja seetõttu EMP lepinguga kokkusobimatuks. Tasakaalustavate meetmete sobivuse kindlakstegemisel võtab järelevalveamet arvesse pikaajalise elujõulisuse taastamise eesmärki.
- (38) Meetmed võivad sisaldada vara loovutamist, tootmisvõimsuse või turuosa piiramist ning turutõkete vähendamist asjaomastel turgudel. Tasakaalustavate meetmete kohasuse hindamisel võtab järelevalveamet arvesse turustruktuuri ja konkurentsitingimusi kindlustamaks, et ükski meede ei vii turustruktuuri halvenemisele, näiteks mõjutades kaudselt monopoolse või oligopoolse olukorra tekkimist. Kui EFTA riik suudab tõestada sellise olukorra tekkimise võimaluse, tuleb tasakaalustavate meetmetega selline võimalus välistada.
- (39) Meetmed peavad olema võrdelised abi moonutava mõjuga ja eriti äriühingu suuruse⁽¹³⁾ ning suhtelise tähtsusega turul või turgudel. Need peaksid toimima eelkõige turul või turgudel, kus äriühingul on pärast ümberkorraldamist märkimisväärne turuosa. Vähendamise astet kaalutakse iga üksikjuhtumi puhul eraldi. Järelevalveamet määrab kindlaks vajalike meetmete määra, lähtudes ümberkorraldamiskavale lisatud turuülevaadest ja vajaduse korral mis tahes muust tema käsutuses olevast teabest, sealhulgas huvitatud poolte esitatud teabest. Vähendamine peab olema ümberkorraldamiskavas sätestatud ümberkorraldamise lahutamatu osa. See põhimõte kehtib, kui need loovutamised on ühe ja sellesama ümberkorraldamise osad, sõltumata sellest, kas need loovutamised leiavad aset enne või pärast riigiabi andmist. Tasakaalustavate meetmete hindamise eesmärgil ei loeta tootmisvõimsuse või turuosa piiramiseks mahakandmisi ja kahjumit tekitavast tegevusest loobumist, mis on igal juhul tarvilikud elujõulisuse taastamiseks. Hindamisel võetakse arvesse igasugust varasemat päästmisabi.
- (40) Väikeettevõtete suhtes seda tingimust tavaliselt ei kohaldata, sest võib eeldada, et ajutine abi väikeettevõtetele ei moonuta konkurentsi määral, mis on vastuolus ühise huviga, välja arvatud juhul, kui riigiabi eeskirjades sätestatakse teisiti või kui abisaaja tegutseb turul, mis kannatab pikaajalise liigse tootmisvõimsuse all.

⁽¹³⁾ Järelevalveamet võib arvesse võtta ka asjaolu, kas äriühing on keskmise suurusega või suurettevõtte.

- (41) Kui abisaaja tegutseb turul, mis kannatab pikaajalise liigse tootmisvõimsuse all, nagu see on määratletud ulatuslikele investeerimisprojektidele regionaalabi andmist käsitlevas mitut valdkonda hõlmavas raamprogrammis,⁽¹⁴⁾ võidakse äriühingu tootmisvõimsust või turuosa vähendada kuni 100 %.⁽¹⁵⁾

Miinumumiga piirduv abi: tegelik osalus abi arvestamata

- (42) Toetuse suurus ja intensiivsus peavad rangelt piirduma ettevõetavaks ümberkorraldamiseks vajatava miinumumiga, pidades silmas äriühingu, selle osanike või seda hõlmava kontserni olemasolevaid rahalisi vahendeid. Hindamisel võetakse arvesse igasugust varasemat päästmisabi. Abisaajatelt oodatakse omavahenditest tehtavat olulist makset ümberkorraldamiskava heaks, sealhulgas äriühingu säilimiseks ebaolulise vara müügi või turutingimustes toimuva välisfinantseerimise kaudu. Makse on märk, et turg usub äriühingu elujõulisuse taastumisse. Makse peab olema võimalikult suur ja tegelik, sisaldamata tulevast oodatavat kasumit (nt rahavood).
- (43) Järelevalveamet peab ümberkorralduskava puhul tavaliselt kohaseks järgmisi rahalisi panuseid:⁽¹⁶⁾ väikeettevõtte puhul vähemalt 25 %, keskmise suurusega ettevõtete puhul vähemalt 40 % ja suureettevõtete puhul vähemalt 50 %. EFTA riigi poolt tõestatud erakorraliste asjaolude ja eriliste raskuste puhul võib järelevalveamet nõustuda väiksema panusega.
- (44) Et piirata moonutatavat toimet, ei tohi abi anda sel määral või sellises vormis, mis võimaldaks äriühingul ülemääraseid rahalisi ressursse kasutada agressiivseks turgu moonutavaks tegevuseks, mis ei ole seotud ümberkorraldamisprotsessiga. Seetõttu uurib järelevalveamet pärast ümberkorraldamist äriühingu kohustuste taset, kaasa arvatud olukorda pärast maksunõuete edasilükkamist või vähendamist; eeskätt peetakse silmas äriühingu tegevuse jätkamise võimalust pärast kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse algatamist siseriikliku õiguse kohaselt.⁽¹⁷⁾ Abi ei tohiks kasutada ka selliste uute investeeringute rahastamiseks, mis ei ole äriühingu elujõulisuse taastamiseks olulised.

Abi lubamisega seotud eritingimused

- (45) Lisaks punktides 37–41 kirjeldatud tasakaalustavatele võib järelevalveamet kehtestada vajalikuks peetavad tingimused ja kohustused tagamaks, et abi ei moonutaks konkurentsi ühiste huvidega vastuolus oleval määral, juhul kui asjaomane EFTA riik ei ole lubanud võtta vastu sellised sätted. Ta võib näiteks nõuda, et EFTA riik:
- võtaks ise teatavaid meetmeid (nt avaks nõuetekohaselt EMP õigust arvestades teatavad äriühingu tegevusega otseselt või kaudselt seotud turud teistele EMP ettevõtjatele);
 - kehtestaks abisaajale äriühingule teatavad kohustused;
 - hoiduks andmast abisaajale äriühingule ümberkorraldamisperioodil muud tüüpi abi.

Ümberkorraldamiskava täielik rakendamine ja kehtestatud tingimuste järgimine

- (46) Äriühing peab ümberkorraldamiskava täielikult rakendama ning täitma kõiki järelevalveameti abiandmise otsuses ettenähtud kohustusi. Järelevalveamet loeb kõiki kava rakendamatajätmisi või muude kohustuste täitmatajätmisi abi kuritarvitamiseks, ilma et see piiraks järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokolli II osa artikli 23 kohaldamist ja EFTA kohtusse kaebamise võimalust vastavalt järelevalve ja kohtu lepingu 3. protokolli I osa artikli 1 lõike 2 teisele lõigule.
- (47) Kui ümberkorraldamine hõlmab mitut aastat ja suuri summasid, võib järelevalveamet nõuda ümberkorraldamisabi jaotamist osamakseteks ning seada iga osamakse tasumise tingimuseks, et:
- enne iga osamakse tasumist kinnitatakse ümberkorraldamiskava iga etapi rahuldavat rakendamist vastavalt kavandatud ajakavale või
 - järelevalveamet annab enne iga makset sellele kinnituse, olles eelnevalt kontrollinud, kas kava on rahuldavalt rakendatud.

⁽¹⁴⁾ Mitmeid sektoreid hõlmav raamistik suurte investeerimisprojektide jaoks, peatükk 26A, vastuvõetud 18. detsembril 2002 (seni avaldamata), viimati muudetud 17.3.2004 (seni avaldamata).

⁽¹⁵⁾ Sellisel juhul lubab järelevalveamet abi vaid ümberkorralduste sotsiaalsete kulude leevendamiseks vastavalt jaotisele 16.3.2.6 ning keskkonnaabi saastatud alade puhastamiseks, mis võidakse maha jätta.

⁽¹⁶⁾ Vt punkt 6. See miinumipanus ei tohi sisaldada abi. Nii on näiteks juhul, kui laenu korral on saadud intressitoetust või laenule on antud abielementidega valitsuse garantii.

⁽¹⁷⁾ Vt punkti 9 lõige c.

Järelevalve ja aastaaruanne

- (48) Järelevalveamet peab asjaomaste EFTA riikide poolt edastatud korrapärase üksikasjalike aruannete kaudu saama kinnitust ümberkorraldamiskava nõuetekohase rakendamise kohta.
- (49) Suurtele äriühingutele antava abi korral tuleb neist aruannetest esimene järelevalveametile esitada tavaliselt hiljemalt kuus kuud pärast abi heakskiitmist. Seejärel tuleb aruanded järelevalveametile saata vähemalt kord aastas kindlal kuupäeval, kuni ümberkorraldamiskava eesmärgid võib lugeda saavutatuks. Kõnealused aruanded peavad sisaldama kogu teavet, mida järelevalveamet vajab ümberkorraldamiskava rakendamise järelevalveks: äriühingule tehtavate maksete ajakava ja äriühingu finantsseisundit ning abi heakskiitmise otsuses ettenähtud tingimuste või kohustuste järgimist. Eelkõige peavad need sisaldama kogu asjakohast teavet ümberkorraldamisperiodil kas individuaalselt või üldise kava alusel äriühingule ükskõik mis eesmärgil antud abi kohta (vt punktid 67–70). Kui järelevalveamet vajab viivitamata kinnitust teatava põhilise teabe kohta, nt ettevõtte sulgemise või tootmisvõimsuse vähendamise kohta, võib ta nõuda aruannete sagedasemat esitamist.
- (50) Väikestele või keskmise suurusega ettevõtetele antava abi korral piisab tavaliselt abisaaja äriühingu bilansi ning kasumiaruande koopia esitamisest igal aastal, välja arvatud juhul, kui abi heakskiitvas otsuses on sätestatud rangemad tingimused.

16.3.2.3. Ümberkorraldamiskava muutmine

- (51) Kui ümberkorraldamisabi on heaks kiidetud, võib asjaomane EFTA riik ümberkorraldamisperiodil paluda järelevalveametil nõustuda ümberkorraldamiskavas ja toetuse suuruses tehtavate muudatustega. Järelevalveamet võib selliseid muudatusi lubada järgimiste tingimuste täitmise korral:
- a) muudetud kava peab siiski võimaldama elujõulisuse taastamist mõistliku aja jooksul;
 - b) kui toetust suurendatakse, peavad nõutavad tasakaalustavad meetmed olema laialdasemad, kui esialgu olid kehtestatud;
 - c) kui kavandatakse tasakaalustavad meetmed on kitsamad, kui esialgu olid kehtestatud, tuleb ka toetuse määra vastavalt vähendada;
 - d) tasakaalustavate meetmete rakendamise uue ajakava võib kasutusele võtta esialgu vastuvõetud ajakavast hiljem ainult äriühingust või EFTA riigist sõltumatutel põhjustel, muudel juhtudel tuleb vastavalt vähendada ka toetuse määra.
- (52) Kui järelevalveameti seatud tingimusi või EFTA riigi kohustusi leevendatakse, peab vastavalt vähendama abi, samuti võib seada muid tingimusi.
- (53) Kui EFTA riik teeb heakskiidetud ümberkorraldamiskavva muudatusi järelevalveameti nõuetekohaselt teavitamata, algatab järelevalveamet järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokollis II osa artikli 16 (abi kuritarvitamine) alusel menetluse, ilma et see piiraks järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokollis II osa artikli 23 kohaldamist ja EFTA kohtusse kaebamise võimalust vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokollis I osa artikli 1 lõike 2 teisele lõigule.

16.3.2.4. Abistatavates piirkondades antav ümberkorraldamisabi

- (54) Järelevalveamet võtab abistatavates piirkondades antava ümberkorraldamisabi hindamisel arvesse regionaalarengu vajadusi. Raskustes oleva äriühingu paiknemine abistatavas piirkonnas ei ole siiski küllaldane põhjus, et ümberkorraldusabi õigustada: keskmise või pika ajavahemiku jooksul ei aita piirkonda äriühingute kunstlik toetamine. Regionaalarengu edendamiseks on piirkonna huvides kasutada oma vahendeid selleks, et arendada võimalikult kiiresti välja elujõulised ja püsivad tegevusvaldkonnad. Konkurentsi moonutamist tuleb minimeerida isegi sel juhul, kui abi antakse abistatavates piirkondades tegutsevatele äriühingutele. Selles kontekstis tuleb samuti arvesse võtta kaasneva kahjuliku toime võimalust, mis võib haarata asjaomast piirkonda ja teisi abistatavaid alasid.

- (55) Seega kohaldatakse punktides 31–53 loetletud kriteeriume ka abistatavate piirkondade suhtes isegi regionaalarengu vajadusi arvestades. Abistatavates piirkondades võivad abi andmise tingimused tasakaalustavate meetmete rakendamise ja abisaaja panuse osas olla leebemad, kui teatavas sektoris antavat riigiabi käsitlevad eeskirjad ei näe ette teisiti. Kui regionaalarengu vajadused seda õigustavad ning juhu korral tootmisvõimsuse või turuosa vähendamine näib olevat kõige sobivam meede konkurentsimoonutuste vältimiseks, nõutakse abistatavates piirkondades väiksemat tootmisvõimsuse vähendamist kui muudes piirkondades. Neil asjaomase EFTA riigi tõendatud juhtudel tehakse vahet EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti a kohaselt regionaalabikõlblike piirkondade ja artikli 61 lõike 3 punkti c kohaselt abikõlblike piirkondade vahel, et võtta arvesse esimesena nimetatud piirkondade regionaalprobleemide suuremat tõsidust.

16.3.2.5. VKEdele antav ümberkorraldamisabi

- (56) Väikeettevõtetele⁽¹⁸⁾ antav abi mõjutab kaubandustingimusi tavaliselt vähem kui keskmise suurusega ja suurtele äriühingutele antav abi. Sama kehtib ka ümberkorraldamisabi puhul, nii et punktides 31–53 sätestatud tingimuste kohaldamine on leebem järgmisel viisil:

a) väikeettevõtetele antav ümberkorraldamisabi ei ole tavaliselt seotud tasakaalustavate meetmetega (vt punkt 40), kui teatavas sektoris antavat riigiabi käsitlevad eeskirjad ei näe ette teisiti;

b) aruannete sisule esitatavad nõuded on VKEde puhul leebemad (vt punktid 48, 49 ja 50).

- (57) Seevastu kohaldatakse ühekordse abi põhimõtet (jaotis 16.3.3) VKEde suhtes täielikult.

- (58) VKEde ümberkorralduskavad ei vaja järelevalveameti heakskiitu. Samas peab kava vastama punktides 34–36 toodud nõuetele, saama asjaomase EFTA riigi heakskiitu ning see tuleb edastada järelevalveametile. Abi andmise tingimuseks peab olema ümberkorralduskava täielik rakendamine. Nende tingimuste kontrollimise kohustus lasub EFTA riigil.

16.3.2.6. Ümberkorraldamise sotsiaalkulude katteks antav abi

- (59) Ümberkorraldamiskavadega kaasneb tavaliselt mõjutatud tegevuse vähendamine või sellest loobumine. Sellised kahandamised on sageli vajalikud ratsionaliseerimise ja tõhususe huvides, olenemata tootmisvõimsuse vähendamisest, mis võib olla abi andmise tingimus. Selliste meetmete põhjusest olenemata on nende tagajärg tavaliselt äriühingu tööjõu koondamine.

- (60) EFTA riikide tööõigusaktid võivad hõlmata üldisi sotsiaalkindlustuskavasid, mille kohaselt koondamistasu ja ennetähtaegset vanaduspensioni makstakse otse koondatud töötajatele. Selliseid kavasid ei loeta EMP lepingu artikli 61 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvaks riigiabiks.

- (61) Peale otse makstava koondamistasu ja ennetähtaegse vanaduspensioni peab valitsus üldiste sotsiaaltoetuskavade kohaselt sageli katma selliste hüvitiste kulu, mida äriühing maksab koondatud töötajatele ning mis lähevad kaugemale äriühingu seaduse- või lepingujärgsetest kohustustest. Kui selliseid kavasid kohaldatakse üldiselt ilma sektoriviisiliste piiranguteta selliste töötajate suhtes, kes vastavad eelnevalt määratletud ja automaatselt abi saamise õigust andvatele tingimustele, ei loeta neid kavasid artikli 61 lõike 1 kohast ümberkorraldamist teostavatele äriühingutele antavat abi sisaldavaks. Kui neid kavasid kasutatakse siiski ümberkorraldamise toetamiseks konkreetsetes tegevusvaldkondades, võivad kavad nende kasutamise valikulisuse tõttu abi sisaldada.⁽¹⁹⁾

- (62) Koondamistasude ja/või ennetähtaegse vanaduspensioni maksmine, mis kuulub äriühingu kohustuste hulka tööõigusaktide või ametiühingutega sõlmitud kollektiivlepingute alusel, on osa äriühingu omavahenditest makstavatest tavalistest kuludest. Seetõttu tuleb nende kulude katmiseks mõeldud riigipoolset rahastamist lugeda abiks, olenemata sellest, kas need maksed tehakse otse äriühingule või valitsusasutuse kaudu töötajatele.

- (63) Järelevalveamet ei ole põhimõtteliselt sellise abi vastu, kui seda antakse raskustes olevatele äriühingutele, sest selle majanduslik kasu on asjaomase äriühingu huvidest suurem ning ulatub kaugemale, hõlbustades struktuuriliste muutuste tegemist ja vähendades raskusi.

⁽¹⁸⁾ Määratletud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36), liidetud Euroopa Majanduspiirkonna lepingusse EMP ühiskomitee 25. septembri 2004 otsusega 131/2004 (seni avaldamata). 31. detsembrini 2004 leiab vastava mõiste komisjoni soovitus 96/280/EÜ (EÜT L 107, 30.4.1996, lk 4). Mõiste võib leida ka komisjoni 12. jaanuari 2001 määruse (EÜ) 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33) lisa 1, mis liideti Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XV lisa punkti 1f EMP ühiskomitee 25. juuni 2002 otsusega 88/2002, millega muudeti Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XV lisa (riigiabi) (EÜT L 266, 3.10.2002, lk 56 ja EMP lisa nr 49, 3.10.2002, lk 42).

⁽¹⁹⁾ Oma otsuses kohtuasja C-241/94 (Prantsusmaa v. komisjon [1996], ECR I-4551), (Kimberly Clark Sopalin) kohta kinnitas Euroopa Kohus, et Prantsusmaa siseriikliku tööhõivefondi kaudu Prantsusmaa ametiasutuste poolt oma äranägemisel teostatud rahastamine võis asetada teatavad ettevõtjad muudest ettevõtjatest soodsamasse olukorda, olles seega abi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. (Kohtuotsuses ei seatud kahtluse alla komisjoni järeldust, milles abi loeti ühisturuga kokkusobivaks.)

- (64) Lisaks koondamistasudele ja ennetähtaegsele vanaduspensionile võib ümberkorraldamisabi anda seoses konkreetsete ümberkorraldamisskeemidega väljaõppeks, nõuandeks, töö otsimiseks, kolimiseks ning erialaseks ettevalmistuseks uut äritegevust alustavatele töötajatele. Järelevalveamet suhtub sellisesse abisse alati positiivselt, kui seda antakse raskustes olevatele äriühingutele.
- (65) Punktides 61–64 kirjeldatud abi liiki tuleks ümberkorraldamiskavas selgesti täpsustada, sest seda abi, mida antakse koondatud töötajate heaks võetavateks sotsiaalseteks meetmeteks, ei võeta arvesse punktides 37–41 nimetatud tasakaalustavate meetmete määra kindlaksmääramisel.
- (66) Ühist huvi silmas pidades tagab järelevalveamet ümberkorraldamiskava raames, et muudes Euroopa Majanduspiirkonna osalisriikides kui abi andvas riigis piiratakse ümberkorraldamise sotsiaalseid mõjusid miinimumini.

16.3.2.7. Kohustus teavitada järelevalveametit igasugusest abisaajale äriühingule ümberkorraldusperioodil antud abist

- (67) Suurele või keskmise suurusega äriühingule käesolevate suuniste alusel antud ümberkorraldamisabi hindamisel võib iga muu ümberkorraldamisperioodil antav investeerimisabi, isegi kui seda saadakse juba lubatud kava alusel, mõjutada järelevalveameti hinnangut nõutavate tasakaalustavate meetmete ulatuse kohta.
- (68) Suure ja keskmise suurusega äriühingu ümberkorraldamisabi käsitlevates teatistes tuleb täpsustada kogu muu abisaajale äriühingule ümberkorraldamisperioodil kavandatud abi, kui selle suhtes ei kohaldata vähese tähtsusega abi reeglit või erandimäärsi.
- (69) Järelevalveamet võtab sellist abi arvesse ümberkorraldamisabi hindamisel. Järelevalveametit tuleb teavitada eraldi igasugusest suurele ja keskmise suurusega ettevõttele ümberkorraldamisperioodil tegelikult antud abist, kui järelevalveamet ei teadnud seda ümberkorraldamisabi andmise otsustamise ajal.
- (70) Järelevalveamet tagab, et heakskiidetud kavade alusel antava abi puhul ei hoiduta kõrvale käesolevate suuniste nõuetest.

16.3.3. Ühekordne abi

- (71) Päästmisabi on ühekordne meede, mis on kavandatud eeskätt äriühingu tegevuse jätkamiseks piiratud ajavahe-
mikul, mille jooksul saab hinnata äriühingu tulevikuväljavaateid. Ei saa lubada korduvaid päästmisabimeetmeid, mis ainult säilitaksid kehtiva olukorra, lükkaksid vältimatu edasi ning suunaksid majanduslikud ja sotsiaalsed probleemid teistele, töhusamatele tootjatele või teistele EMP lepingu osalisriikidele. Seega tuleks päästmisabi anda vaid üks kord (ühekordse abi tingimus). Vältimaks äriühingute ebaausat abistamist ning nende elus püsimist vaid korduva riigiabi toel, tuleks sama põhimõtte alusel anda ümberkorraldamisabi vaid üks kord. Kui päästmisabi antakse äriühingule, mis on juba saanud ümberkorraldamisabi, võib teha järelduse, et abisaaja raskused on püsiva iseloomuga ning korduv riigi sekkumine põhjustab konkurentsimoonutusi, mis on vastuolus ühise huviga. Selline korduv riigi sekkumine ei tohiks olla lubatud.
- (72) Teatades järelevalveametile kavandatavast päästmis- või ümberkorraldamisabist, peab EFTA riik täpsustama, kas asjaomane äriühing on minevikus juba saanud päästmis- või ümberkorraldamisabi, kaasa arvatud enne käesolevate suuniste kohaldamiskuupäeva antud abi ning igasugune muu abi, millest ei ole teatatud.⁽²⁰⁾ Sellisel juhul ning juhul kui päästmisabi andmisest või ümberkorraldamisperioodi lõppemisest või ümberkorraldamiskava peatamisest on möödunud alla 10 aasta (olenevalt sellest, mis on hilisem), ei luba järelevalveamet edasist päästmis- või ümberkorraldamisabi, välja arvatud järgmistel erandjuhtudel:

- a) ümberkorraldamisabi järgneb päästmisabile üksiku ümberkorraldamismeetme osana või

⁽²⁰⁾ Teatamata jätud abi osas võtab järelevalveamet oma analüüsis arvesse võimalust, et abi võidakse lugeda Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga kokkusobivaks muu kui päästmis- või ümberkorraldamisabina.

b) päästmisabi antakse vastavalt jaotises 16.3.1.1 toodud tingimustele ning sellele abile ei järgne riigi poolt toetatud ümberkorraldamine, kui:

i) äriühingut võib pärast päästmisabi andmist põhjendatult pidada pikaajaliselt elujõuliseks ja

ii) uus päästmis- ja ümberkorraldusabi osutub vajalikuks pärast seda, kui on möödunud vähemalt viis aastat, ettenägematute asjaolude⁽²¹⁾ tõttu, mille eest äriühing ei vastuta;

c) erandlike ja ettenägematute asjaolude puhul, mille eest äriühing ei vastuta.

Punktides b ja c nimetatud juhtudel ei saa kasutada jaotises 16.3.1.2 nimetatud lihtsustatud korda.

(73) Äriühingule abi andmisele järgnevad muutused selle abisaaja omandisuhetes või mis tahes kohtu- või haldusmenetlus, mis paneb äriühingu bilansi kindlamale alusele, vähendab tema kohustusi või kustutab varasemad võlad, ei mõjuta selle reegli kohaldamist, kui küsimus on sama äriühingu tegevuse jätkamises.

(74) Kui kontsern on saanud päästmis- või ümberkorraldamisabi, ei luba järelevalveamet tavaliselt edasist päästmis- või ümberkorraldamisabi kontsernile endale või samasse kontserni kuuluvatele üksustele enne 10 aasta möödumist päästmisabi andmisest või ümberkorraldamisperioodi lõppemisest või ümberkorralduskava peatamisest, olenevalt sellest, mis on hilisem. Kui kontserni kuuluv üksus on saanud päästmis- või ümberkorraldamisabi, on kontsernil tervikuna ja selle teistel üksustel, välja arvatud varasemal abisaajal, õigus saada päästmis- või ümberkorraldamisabi (kui peetakse kinni käesolevate suuniste teistest sätetest). EFTA riigid peavad tagama, et kontsern või kontserni kuuluvad teised üksused ei anna abi edasi varasemale abisaajale.

(75) Kui äriühing võtab üle mõne teise äriühingu varad, kelle suhtes on kohaldatud punktis 73 loetletud menetlusi või siseriikliku õiguse kohast kõiki võlakohustusi hõlmavat maksejõuetusmenetlust ja kui see äriühing on juba saanud päästmis- või ümberkorraldamisabi, ei kohaldata ostja suhtes ühekordse abi nõuet tingimusel, et täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) ostja on vanast äriühingust selgesti eraldatud;

b) ostja on vana äriühingu varad omandanud turuhinnaga;

c) vana äriühingu likvideerimine, kohtu järelevalve all juhtimine või ost ei ole lihtsalt vahendid, millega vältida ühekordse abi tingimuse kohaldamist. Järelevalveamet võib otsustada, et tegu on kõnealuse tingimuse vältimisega, kui ostja poolt tuvastatud raskusi võis vana äriühingu varade ülevõtmisel selgesti ette näha.

(76) Siin tuleks siiski rõhutada, et varade ostmiseks antavat abi ei saa käesolevate suuniste alusel lubada, sest sel juhul oleks tegemist esialgseks investeeringuks antava abiga.

16.4. VKEde abikavad

16.4.1. Üldpõhimõtted

(77) Järelevalveamet lubab raskustes olevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate päästmis- ja/või ümberkorraldamisabikavasid ainult sel juhul, kui asjaomased ettevõtjad vastavad VKEde mõistele. Kui järgmistest erisätetest ei tulene teisiti, hinnatakse selliste kavade vastavust peatükis 16.2 ja 16.3 sätestatud tingimuste kohaselt; erandiks on jaotis 16.3.1.2, mis ei kehti abikavade kohta. Kui kava alusel antav abi ei vasta mõnele neist tingimustest, tuleb sellest eraldi teatada ja järelevalveamet peab selle eelnevalt heaks kiitma.

⁽²¹⁾ Ettenägematuteks asjaoludeks loetakse selliseid asjaolusid, mida äriühingu juhtkonnal ei olnud ümberkorraldamiskava koostamisel võimalik kuidagi ette näha ning mis ei tulene äriühingu juhtkonna hooletusest ega eksimustest ega kontserni otsustest, millesse äriühing kuulub.

16.4.2. Abikõlblikkus

- (78) Kui teatavas sektoris antavat riigiabi käsitlevad eeskirjad ei näe ette teisiti, vabastatakse käesolevate suuniste kohaldamiskuupäevast lubatavate kavade alusel VKEdele antav abi eraldi teatamisest ainult sel juhul, kui asjaomane ettevõtja vastab vähemalt ühele punktis 9 sätestatud kolmest kriteeriumist. Kui abi saav ettevõtja ei vasta ühelegi neist kolmest kriteeriumist, tuleb sellest järelevalveametile eraldi teatada, et järelevalveamet võiks otsustada, kas tegemist on raskustes oleva äriühinguga. Abist mis tahes suurusega ettevõtetele, mis tegutsevad pikaajalise liigse tootmisvõimsuse all kannataval turul, tuleb samuti järelevalveametile eraldi teatada, et järelevalveamet saaks otsustada punkti 41 rakendamise üle.

16.4.3. Päästmisabikavade lubamise tingimused

- (79) Et järelevalveamet võiks päästmisabikavad heaks kiita, peavad need vastama punkti 24 alapunktides a, b, d ja e sätestatud tingimustele. Päästmisabi võib anda kuni kuueks kuuks, mille jooksul tuleb analüüsida äriühingu seisundit. Enne selle ajavahemiku lõppu peab EFTA riik kas ümberkorraldamiskava või likvideerimiskava heaks kiitma või nõudma abisaajalt laenu ning riskipreemiale vastava abi tagasimaksmist.
- (80) Päästmisabist, mis antakse pikemaks ajaks kui kuus kuud või mida ei maksta kuue kuu jooksul tagasi, tuleb järelevalveametile teatada eraldi.

16.4.4. Ümberkorraldamisabikavade lubamise tingimused

- (81) Järelevalveamet lubab ümberkorraldamiskavasid ainult siis, kui abi saamise tingimus on, et abisaaja rakendab täielikult asjaomase EFTA riigi poolt heakskiidetud ümberkorraldamiskava, mis vastab järgmistele tingimustele:

- a) elujõulisuse taastamine: kohaldatakse punktides 33–36 sätestatud kriteeriume;
- b) põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimine: et väikeettevõtetele antav abi moonutab konkurentsi vähem, ei kohaldata punktides 37–41 sätestatud põhimõtet, kui teatavas sektoris antavat riigiabi käsitlevad eeskirjad ei näe ette teisiti. Kavades tuleks siiski sätestada, et abisaajad äriühingud ei või oma tootmisvõimsust ümberkorraldamiskava jooksul suurendada. Keskmise suurusega ettevõtete suhtes kohaldatakse punkte 37–41;
- c) vajaliku miinimumini piiratud abi: kohaldatakse punktides 42, 43 ja 44 sätestatud põhimõtteid;
- d) ümberkorraldamiskava muutmine: kavasse tehtavad muudatused peavad vastama punktides 51, 52 ja 53 sätestatud reeglitele.

16.4.5. Päästmis- ja/või ümberkorraldamisabikavade lubamise ühised tingimused

- (82) Kavades tuleb täpsustada ühele äriühingule päästmis- ja/või ümberkorraldamistoimingu osana antava võimaliku toetuse maksimaalne suurus, kaasa arvatud kava muutmise puhul. Seda määra ületavast abist tuleb järelevalveametile teatada eraldi. Ühele äriühingule antava päästmis- ja ümberkorraldamisabi maksimaalne suurus, kaasa arvatud muudest allikatest või muude kavade raames antav toetus, võib olla kuni 10 miljonit eurot.
- (83) Samuti tuleb kinni pidada ühekordse abi põhimõttest. Kohaldatakse jaotises 16.3.3 sätestatud reeglit.
- (84) EFTA riigid peavad järelevalveametit eraldi teavitama meetmetest, kui äriühing võtab varad üle äriühingult, kes on juba saanud päästmis- või ümberkorraldamisabi.

16.4.6. Järelevalve ja aastaaruanded

- (85) Punkte 48, 49 ja 50 ei kohaldata abikavade suhtes. Abikava heakskiitmise tingimus on siiski, et tavapäraselt kord aastas esitatakse kava rakendamise kohta aruanne, mis sisaldab järelevalveameti juhendis standardaruannete kohta⁽²²⁾ täpsustatud teavet. Lisaks peavad aruanded sisaldama kõikide abisaajate äriühingute loetelu, milles igaihe kohta tuleb täpsustada järgmist:
- a) ettevõtte nimi;
 - b) ettevõtte tegevusala kood, kasutades NACE⁽²³⁾ kolmenumbrilisi tegevusalade klassifikatsioonikoode;
 - c) töötajate arv;
 - d) aastakäive ja bilansi lõppsumma;
 - e) antud abi suurus;
 - f) abisaaja panuse suurus ja vorm;
 - g) vajaduse korral tasakaalustavate meetmete vorm ja määr;
 - h) vajaduse korral äriühingule minevikus antud ümberkorraldamisabi või muu samaväärne toetus;
 - i) teave selle kohta, kas abisaaja äriühing on enne ümberkorraldamisperioodi lõppu tegevuse lõpetanud või kas tema suhtes on algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus.

16.5. Järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokollis I osa artikli 1 lõikes 1 nimetatud asjakohased meetmed

- (86) Järelevalveamet teeb järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokollis I osa artikli 1 lõike 1 kohaselt eraldi kirjas ettepaneku, et EFTA riigid võtaksid oma olemasolevaid abikavasid silmas pidades vastu punktides 87–88 sätestatud asjakohased meetmed. Järelevalveamet seab igasuguse edaspidise abikava lubamise tingimuseks neile sätetele vastavuse.
- (87) EFTA riigid, kes on kiitnud järelevalveameti ettepaneku heaks, peavad kuue kuu jooksul pärast suuniste vastuvõtmist kohandama oma jätkuvalt järgitavaid abikavasid käesolevate suunistega.
- (88) EFTA riigid peavad teatama oma nõustumisest asjakohaste meetmetega ühe kuu jooksul pärast asjakohaste meetmete rakendusettepanekut sisaldava kirja kättesaamist.

16.6. Kohaldamiskuupäev ja kestus

- (89) Käesolevad suunised jõustuvad vastuvõtmise kuupäeval. Need kehtivad viis aastat, kui mis tahes uue otsusega ei sätestata teisiti.
- (90) Teatised, mis järelevalveamet registreerib enne vastuvõtmise kuupäeva, vaadatakse läbi teatise esitamise ajal kehtivate kriteeriumide alusel.
- (91) Järelevalveamet uurib iga tema loata antud ning seetõttu järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokollis I osa artikli 1 lõikega 3 vastuolus oleva päästmis- või ümberkorraldamisabi kokkusobivust EMP lepinguga käesolevate suuniste alusel, kui osa sellest abist või kogu abi on antud pärast suuniste avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja selle EMP lisas. Kõikidel muudel juhtudel uurib ta vastavust abi andmise ajal kehtivate suuniste alusel

⁽²²⁾ Vt EFTA järelevalveameti 14. juuli 2004 otsuse 195/04/COL (järelevalve- ja kohtulepingu 3. protokollis II osa artiklis 27 viidatud rakendussätete kohta) IIIA ja IIIB lisa (olemasoleva riigiabi standarditud aruande vorm). Seni avaldamata.

⁽²³⁾ Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator, mille on avaldanud Euroopa Ühenduse Statistikaamet.

LISA

Valem⁽¹⁾ arvutamaks päästmisabi maksimaalsummat, mille puhul kohaldatakse lihtsustatud menetlust:

$$\frac{EBIT_t + kulum_t + (käibekapital_t - käibekapital_{t-1})}{2}$$

Valem põhineb äriühingu tegevustulemustel (EBIT – tulu enne intressi ja maksude mahaarvamist) abi andmisele/abist teatamisele eelneval aastal (mida tähistab t). Sellele on liidetud kulum. Saadud summale tuleb liita käibekapitali muutus. Käibekapitali muutus leitakse viimaste lõppenud aruandeperioodide käibevara ja käibekohustuste⁽²⁾ vahena. Kui tegevustulemuse osas esineb reservatsioonid, tuleb need selgelt välja tuua ning lõpptulemus ei tohi selliseid reservatsioonid sisaldada.

Valemi eesmärk on äriühingu tegevuse negatiivse rahavoo määramine abitaotlemisele eelneval aastal (või abiandmisele eelneval aastal teatamata abi puhul). Pool sellest summast peaks võimaldama äriühingul tegevust jätkata kuue kuu kestel. Seega jagatakse valemi tulemus kahega.

Valemit saab rakendada vaid siis, kui tulemus on negatiivne.

Kui valemi tulem on positiivne, tuleb esitada üksikasjalik selgitus, mis näitab, et äriühingul on punktides 9–10 määratletud raskused.

Näide:

Tulu enne intressi ja maksude mahaarvamist (miljonit eurot)	(12)
Kulum (miljonit eurot)	2

Bilansiaruanne (miljonit eurot)	31. detsember, t-1	31. detsember, t
<i>Käibevara</i>		
Raha või selle ekvivalendid	10	5
Debitoorne võlgnevus	30	20
Laoseis	50	45
Ettemakstud kulud	20	10
Muu käibevara	20	20
Käibevara kokku	130	100
<i>Käibekohustused</i>		
Kreditoorne võlgnevus	20	25
Viitvõlad	15	10
Ettemakstud tulud	5	5
Käibekohustused kokku	40	40
Käibekapital	90	60
Käibekapitali muutus	(30)	

Päästmisabi ülemäär = $[-12 + 2 + (-30)]/2 = -20$ miljonit eurot

Kui tulemus on suurem kui 10 miljonit eurot, ei saa kasutada punktis 29 kirjeldatud lihtsustatud protseduuri. Selle piiri ületamisel peab EFTA riik esitama selgituse, kuidas on kindlaks määratud äriühingu tulevased rahavoovajadused ning päästmisabi suurus.”

⁽¹⁾ EBITile (tulu enne intresside ja maksude mahaarvamist taotlemiseelse aasta (t) raamatupidamise aastaaruande kohaselt) tuleb liita sama perioodi kulum ning käibekapitali muutus 2 aasta jooksul (aastal enne taotluse esitamist ja sellele eelnenud aastal), mis on jagatud kahega, et määrata kindlaks 6 kuu summa, st päästmisabi tavapärasel lubatud perioodil.

⁽²⁾ Käibevara: likviidsed vahendid, debitoorne võlgnevus (kliendi- ja võlgnikukontod), muu käibevara ja ettemakstud kulud, laovarud. Käibekohustused: rahaline võlgnevus, maksmisele kuuluvad kaubaarved (tarnijate ja võlausaldajate arved) ning muud käibekohustused, ettemakstud tulud, muud viitkohustused, maksukohustused.